

ПШЕНИЦЯ

ВРОЖАЮ НЕ БУДЕ.

Весняні дощі розбудили насіння, і з вологої землі ви-стрибнули яскраво-зелені паростки, випроставшись після довгої сплячки. Весна змінилася літом, і яскраво-зелені стебла потемніли, засмагли і стали золотаво-бурими. Дні розтягнулися й поспекотнішали. Похмурі вежі завихрених чорних хмар принесли дощ, і бронзові стебла стояли, виблискуючи в постійних сутінках, що запанували під небесним шатром. Пшениця підросла, і достигле колосся вклонилося степовому вітру — хвилястий килим, безмежне море, що брижами розтягнулося до обрію.

Прийшов час збирати врожай, але не було фермера, щоб зірвати колоски зі стебел, розтерти їх у своїх намозолених долонях і відвіяти половину від злаків. Не було женця, який би розжував те зерно й відчув, як під зубами тріснула тоненька шкірка. Фермер помер від чуми, а залишки його родини втекли до найближчого міста, де також полягли, поповнивши мільярди жертв 3-ї хвили. Старий будинок, зведений дідусем фермера, перетворився на безлюдний острів, оточений безкраїм густо-брунатним морем. Дні пішли на спад, ночі — на холод, а колосся розтріскав суховій.

Збіжжя пережило град і блискавки літніх громовиць, але з настанням холодів його талан вичерпався. На ту мить, коли втікачі знайшли прихисток у старому будинку, пшениця вже стояла мертва, убита міцним кулаком суворого морозу.

П'ятеро чоловіків і двоє жінок. Ще в переддень цього завершального посівного сезону вони не були знайомі,

а тепер вони зв'язані мовчазною обітницею, що один з них важить більше, ніж усі вкупі...

Чоловік змінив вартових на ганку. Протягом дня безхмарне небо світилося чистою блакиттю, і сонце, що ходило низько над обрієм, забарвлювало тьмяно-коричневу пшеницю в блискуче золото. Темнішало різко — ніч немов з обуренням звалювалася на землю, і зорі перетворювали засмагле золото пшениці на глянсоване срібло.

Механізований світ помер. Землетруси й цунамі спустошили узбережжя. Чума поглинула мільярди.

Тож люди на ганку дивилися на пшеницю й міркували, що буде далі.

Одного дня, невдовзі після опівдня, вартовий побачив, як мертво море збіжжя розходитьсь, і зрозумів: пшеничним полем до старого фермерського обійстя хтось наближається. Він повідомив про це іншим усередині, й одна з жінок вийшла і стала на ганку поруч з ним, і вони разом спостерігали, як високі стебла потопають у бурому морі, немов сама земля засмоктує їх у надра. Хто чи що то було — воно ховалося у пшениці. Чоловік зійшов з ганку і наставив на поле рушницю. Він чекав на подвір'ї, жінка чекала на ганку, а решта — усередині будинку, притиснувшись обличчями до шибок. Ніхто не розмовляв. Усі чекали, поки пшеничний килим розігнеться.

Коли це сталося, мертвотність очікування спала. Жінка збігла вниз із присінку й опустила цівку.

— Він лише дитя. Невже стрілятимеш у дитину?

Обличчя чоловіка скривилося від нерішучості й обурення, що не можна довіряти нічому, що раніше сприймалося як належне.

— Звідки нам знати? — запитав він у жінки. — Як ми можемо бути у чомусь певні?

Хлопчик перечепився через стебло і впав. Жінка підбігла й підвела його на ноги, притиснувши дитяче замурзане

личко до грудей, проте чоловік з рушницею перегородив їй шлях.

— Він змерз. Потрібно завести його в будинок.

Чоловік відчув страшенний тиск у грудях. Його розчавлювало між світом, який був, і світом, який став, між ним колишнім і ним теперішнім, і ціна всіх мовчазних обітниць каменем лягла йому на серце. Це лише дитя. Невже стрілятимеш у дитину? Жінка обігнула його, піднялася сходами на ганок і зайшла до будинку, а чоловік схилив голову, немов у молитві, а потім підвів її, ніби у благанні. Він кілька хвилин почекав, аби переконатися, що з пшениці більше ніхто не вийде, оскільки йому не вірилося, щоб дитина, яка ледве навчилася ходити, увесь цей час лишалася живою без будь-якої сторонньої допомоги, самотня й беззахисна. Як таке може бути?

Зайшовши у передпокій старого фермерського будинку, він побачив жінку, що тримала дитину на колінах. Вона загорнула малюка в ковдру й принесла йому води, і його маленькі пальчики, почервонілі від холоду, схопили чашку, а всі решта мовчки стояли в кімнаті й лише дивилися на дитинча з оторопілим подивом. Як таке може бути? Хлопчик заскиглив. Його очі перестрибували з одного обличчя на інше, шукаючи знайоме, але всі вони були чужі йому, так само як і одне одному перед кінцем світу. Він поскаржився, що змерз і що в нього болить горло. Що там якась вавка.

Жінка, яка тримала малюка, попросила його розтудити рот. Вона побачила в горлі запалення, але не помітила тоненького, як волосинка, дротика, вращеного у тканину біля самої гортані. Ні дротика, ні крихітної капсули на його кінці. Схилившись над хлопчиком, аби зазирнути йому в рот, вона не знала, що прилад усередині дитини був запрограмований на те, щоб ідентифікувати вуглекислий газ у її подиху.

Наше дихання — гачок,

Наша дитина — зброя.

Вибух миттю перетворив старий фермерський будинок на порох.

Пшениця протрималася довше. Нічого не лишилося від будинку, господарських споруд чи зерносховища, в якому раніше зберігався багатий врожай. Але сухі податливі стебла, охоплені вогнем, спопелилися, і вже до заходу сонця суворий північний вітер повіяв над полем, здійняв попіл у повітря й поніс його на сотні кілометрів геть, де сіро-чорний сніг байдуже випав на безплідну землю.

КНИГА ПЕРША

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

I ЗАГАДКА ПРО ПАЦЮКІВ

Купити книгу на сайті kniga.biz.ua >>>

1

СВІТ — ЦЕ ГОДИННИК, ЗАВЕДЕНИЙ НАВСПАК.

Я чую це в крижаних пальцях вітру, що шкрябають у вікно. Вдихаю з пліснявою килимового покриття і смородом гнилих шпалер старого готелю. І відчуваю в грудях Потихоні, коли вона спить. Калатання її серця, ритм її дихання, тепло в морозному повітрі — все це годинник, заведений навспак.

З протилежного боку кімнати біля вікна чатує Кассі Салліван. Позаду неї, крізь вузьку шпаринку між фіранками, просочується місячне сяйво, освітлюючи пасма закрижанілого подиху, який виходить з її рота. Поруч з нею на ліжку спить її менший брат — крихітна грудка під горою ковдр. Вікно, ліжка, знову вікно — її голова гойдається, мов маятник. Поворот її голови, ритм її дихання — як і Пальчика, Потихоні, мого — відбивають час годинника, заведеного навспак.

Підіймаюся з ліжка. Потихоня стогне уві сні й пірнає глибше під ковдри. Мене сковує холод, стискаючи груди, хоча окрім чобіт і парки*, яку беру в ногах ліжка, я повністю вдягнена. Салліван спостерігає за тим, як я одягаю чоботи, а потім іду до вбиральні по рюкзак і рушницю. Приєднуюся до неї біля вікна. Відчуваю, що мушу сказати щось на прощання. Ми можемо ніколи більше не побачитися.

— Значить, ідеш, — мовить вона.

Її бліда шкіра сяє в молочному світлі. Розсип ластовиння немов ширяє над її носом і щоками.

Завдаю рушницю на плече.

— Іду.

— Я розумію, чому Дундук: він похнюпа. З Пальчиком усе ясно: Сем — малявка. Можу уявити, чому так назвали

* Тепла куртка з каптуром, відома також під назвою «аляска».

Потихоню. Щодо Зомбі — не дуже: Бен не розповідає, а Гепу так охрестили через його вайлуватість. Але чому Джокер?

Я відчуваю, куди вона хилить. Окрім Зомбі й свого брата, вона більше ні в кому не впевнена. Прізвисько «Джокер» живить її параною.

— Я людина.

— Так, — вона дивиться у щілину між фіранками на блискучу закрижанілу парковку на два поверхи нижче. — Дехто інший те саме говорив. І я, дурепа, повірила.

— Не така і дурепа, враховуючи обставини.

— Не прикидайся, Джокере, — вистрілює вона. — Я знаю, що ти не віриш мені щодо Евана.

— Я тобі вірю. Це його розповідь не має сенсу.

Прямую до дверей, аж вона кидається на мене. Не провокуйте Кассі Салліван з приводу Евана Вокера! Я на неї не ображаюся. Еван — це крихітне деревце, що вирросло посеред голої скелі, на якій вона висить, і те, що його не стало, змушує її ще міцніше за нього чіплятися.

Потихоня мовчить, але я відчуваю на собі її погляд. Знаю, що вона не спить. Вертаюся до ліжка.

— Візьми мене з собою, — шепоче вона.

Я хитаю головою. Ми вже сто разів це проходили.

— Я ненадовго — на кілька днів.

— Обіцяєш?

Не можу, Потихоне. Обіцянки — це єдина валюта, що ходить. Їх треба витратити з розумом. Її нижня губа тремтить, очі блищать.

— Гей, — м'яко звертаюся до неї. — Що я тобі про це говорила, солдате? — борюся з поривом торкнутися її. — Пріоритет номер один?

— Жодних поганих думок, — покірно відповідає вона.

— Тому що погані думки роблять що?

— Вони роблять нас слабкими.

— А що відбувається, коли ми стаємо слабкими?

— Ми помираємо.

— А ми хочемо померти?

Вона хитає головою.

— Ще ні.

Торкаюся її обличчя. Холодні щоки, теплі сльози. Ще ні. За людським часоміром, який вже майже добіг кінця, ця маленька дівчинка уже, напевно, вважається зрілою. Салліван і я — ми старі. А Зомбі? Дряхлий дід.

Він чекає на мене у фойє, одягнений у пуховий жилет поверх яскраво-жовтої кофтини. І перше, і друге відкопав з-поміж залишків у готелі (Зомбі втік з табору «Криївка» в одній лише тоненькій піжамі.) Його червоне обличчя під скуйовдженою бородою видає лихоманку. У прострелений мною і залатаний нашим дванадцятирічним медиком бік, що знову закровив під час втечі з «Криївки», напевно, потрапила інфекція. Спершись на стійку реєстрації, він затискає долонею рану і намагається вдавати, що все круто.

— А я вже запідозрив, що ти передумала, — каже Зомбі, і його темні очі виблискують, немов дражняться, хоча це можна списати на лихоманку.

Хитаю головою.

— Потихоня.

— З нею все буде гаразд.

Щоб заспокоїти мене, він випускає з клітки свою вбивчу посмішку. Зомбі не надто шанує безцінність обіцянок, інакше не розкидався б ними так буденно.

— Я не за Потихоню хвилююся. Щось у тебе кепський вигляд, Зомбі.

— Це все погода. Згубно позначається на кольорі мого обличчя, — він увінчує фразу ще одною усмішкою. Потім нахилиється вперед, чекаючи на взаємність. Коли-небудь, рядовий Джокере, ти усміхнешся мені у відповідь, і світ лусне навпіл.

— Я не готова брати на себе таку відповідальність.

Він сміється, і здається, глибоко в його грудях я чую хрипіння.

— Ось, — він пропонує мені чергову брошуру про карстові печери.

— У мене вже є, — відповідаю я.

— Візьми ще одну — на той раз, якщо загубиш.

— Не загублю, Зомбі.

— Я відішлю з тобою Гепу, — каже він.

— Ні, не відішлеш.

— Я головний, значить, відішлю.

— Тобі Гепу потрібен більше, ніж мені.

Він киває. Знає, що я відмовляюся, але не може встояти перед останньою спробою.

— Можливо, нам варто облишити цей задум. Тут не так вже й погано. Тисяча клопів, кількесот пацюків і кількадесят трупів, але краєвид з вікна фантастичний... — Досі жартує, досі намагається мене розсмішити. Роздивляється брошуру, яку тримає в руці. Двадцять три градуси круглий рік!

— Поки нас не занесе снігом чи не вдарить лютий мороз. Ситуація нестабільна, Зомбі. Ми вже надто довго тут перебуваємо.

Я не розумію. Цю тему вже обговорено до смерті, а він все продовжує смикати труп. Іноді Зомбі мене дивує.

— Ми мусимо скористатися шансом, але наосліп іти не можна — ти це знаєш, — проваджу я. — Цілком можливо, що в тих печерах переховуються інші виживанці й що вони не розстелятимуть перед нами червону доріжку, особливо якщо їм стрічався хтось із салліванських глушників.

— Чи солдатів, як ми, — додає він.

— Я оціню ситуацію і за кілька днів повернуся.

— Ловлю на обіцянці.

— Це не обіцянка.

Що ще сказати? Мільйон речей лишився невисповіданим. Можливо, зараз ми бачимося востаннє, і він також так думає, оскільки промовляє:

— Дякую, що врятувала мені життя.

— Я послала тобі кулю в бік, і тепер ти можеш померти.

Він хитає головою. Його очі блищать від лихоманки, губи сірі. Чому його назвали Зомбі? Це ніби знамення. Уперше, коли я його побачила, він віджимався на кулаках на спортивному майданчику — обличчя кривиться від люті й болю, під руками на асфальті — калюжки крові. «Хто цей хлопець?» — запитала я. «Його позивний — Зомбі; він поборов чуму», — сказали мені, але я не повірила. Ніхто не може здолати чуму. Чума — це смертний вирок. Резнік, муштровий сержант, схилився над ним, надриваючи легені від крику, а Зомбі в мішкуватій блакитній гімнастерці вже долав межу знесилля. Не знаю, чому я здивувалася, коли він попросив мене його підстрелити, щоб він міг виконати свою нездійсненну обіцянку перед Пальчиком. Коли дивишся смерті в очі й смерть моргає перша, нічого не здається неможливим.

Навіть читання думок.

— Я знаю, про що ти думаєш, — промовляє він.

— Ні, не знаєш.

— Ти міркуєш, чи варто поцілувати мене на прощання.

— Навіщо ти це робиш? — запитую я. — Навіщо фліртуєш зі мною?

Він знизує плечима. Його усмішка перекошена, як і його тіло, що схилилося до стійки.

— Це нормально. Хіба ти не сумуєш за нормальним? — запитує він і зазирає глибоко в мої очі, як завжди, щось шукаючи, і я ніколи не знаю, що саме. — Ну, знаєш, за кафе-драйвами, кіно суботніми вечорами, бутербродами з морозива або стрічкою новин у «твітері»?

Я хитаю головою.

— У мене не було «твітеру».

— «Фейсбук»?

Я починаю дратуватися. Іноді мені важко уявити, як Зомбі вдалося прожити так довго. Чіплятися за речі, які втрачено, — це те ж саме, що сподіватися на те, чого ніколи не буде. Обидві дороги ведуть у безвихідь.

— Це неважливо, — кажу я. — Усе це не має значення.

Сміх Зомбі виходить глибоко з нутра і, досягнувши поверхні, булькотить, немов перегріте повітря гарячого джерела. Я більше не дратуюся. Я розумію, що він застосує свій шарм, усвідомлюючи водночас, що це не притупить гостроти моменту. Ще одна причина, чому Зомбі трохи нервує.

— Дивно, — каже він. — Скільки ми перемізували про все це! А знаєш, що дійсно має значення? — і чекає на мою відповідь. Я відчуваю, що від мене очікується жарт, тож просто мовчу. — Шкільний дзвоник.

Він таки загнав мене в кут. Знаю, що зараз буде якась маніпуляція, але вдіяти нічого не можу.

— Шкільний дзвоник?

— Найбуденніший звук на світі. І коли все це скінчиться, то знову зазвучать шкільні дзвоник. — Він повторює думку, хвилюючись, напевно, що я не зовсім розумію. — Подумай лише! Коли знову задзвенить шкільний дзвінок, це означатиме, що нормальне життя повернулося. Діти біжать у класи, з нудьгою чекаючи завершення шкільного дня, й міркують про те, що робитимуть увечері, на вихідних, протягом наступних п'ятдесятьох років. Як і ми, вчитимуть про природні лиха, хвороби й світові війни. Можна уявити: «Під час наступу Чужих загинуло сім мільярдів людей», — а потім задзвонить дзвоник і всі поквапляться на обід, і скаржитимуться на змокрілі картопляні кульки. Як-от: «Сім мільярдів людей — ого як багато! Який жаж! Ти їстимеш ці кульки?» Це — нормально. От що має значення.